

"Co powiesz?"

- Grupa: młodsze klasy szkoły podstawowej (7–11 lat)
- Tematy: konstruktywna rozmowa + dialog bez kłótni
- Czas: 15 minut
- Forma: odgrywanie ról w parach

PRZEBIEG (krok po kroku)

- 1** Pokaż dwa sposoby mówienia (atak vs pytanie) – patrz materiał. (3 min)
- 2** Dzieci w parach odgrywają scenkę: jedno jest "kolegą", drugie ćwiczy pytanie. (7 min)
- 3** Zamiana ról. Krótka rozmowa: jak się czuło być pytany a jak atakowanym? (3 min)
- 4** Podsumowanie prowadzącego znajdziesz w kluczu na końcu tego materiału. (2 min)

CEL

Dziecko ćwiczy mówienie "skąd wiesz? sprawdźmy razem" zamiast "mylisz się" – i czuje różnicę między pytaniem a atakiem.

MATERIAŁY

Karta ze scenkami (poniżej).
Przestrzeń do pracy w parach.

MATERIAŁ ROBOCZY

Kolega mówi: "Nie wolno pić wody z kranu, bo jest trująca! Widziałem filmik!"

DWA SPOSOBY ODPOWIEDZI:

Sposób 1 (ATAK): "Mylisz się! To głupie! Każdy wie że można pić!"

→ Jak się czuje kolega? Pewnie się obrazi i przestanie słuchać.

Sposób 2 (PYTANIE): "Skąd wiesz? Bo też chcę wiedzieć. Może sprawdzimy razem?"

→ Jak się czuje kolega? Może chętniej pokaże filmik i razem sprawdzicie.

WASZE ZADANIE:

W parach odegrajcie scenkę używając Sposobu 2. Jedno jest kolegą z filmikiem, drugie odpowiada pytaniem. Potem zamiana.

KLUCZ DO OMÓWIENIA

1 O CO CHODZI W TEJ AKTYWNOŚCI

To jest najważniejsza aktywność w całym pakiecie dla tej grupy, jednocześnie najprostsza. Dziecko ćwiczy konkretne zdanie ("Skąd wiesz? Sprawdźmy razem") przez odgrywanie ról, żeby mieć je gotowe w prawdziwej sytuacji. Cel tego ćwiczenia jest behawioralny. Chodzi o to, żeby dziecko PÓCZUŁO różnicę między atakiem a pytaniem, nie tylko ją zrozumiało.

Odgrywanie ról jest kluczowe: zdanie wypowiedziane na głos w bezpiecznej scenie zostaje w pamięci (nauka przez doświadczenie). Samo przeczytanie nie wystarcza.

2 CZEGO SZUKAMY

W scenie dziecko ma:

- Powiedzieć "skąd wiesz?" zamiast "mylisz się".
- Zaproponować wspólne sprawdzenie ("sprawdźmy razem") zamiast wyroku.
- Zachować spokojny, ciekawski ton, nie atakujący.

Nie chodzi o idealne odegranie lecz to, żeby dziecko wypowiedziało pytające zdanie na głos przynajmniej raz.

3 NAJWAŻNIEJSZY MOMENT - rozmowa po zamianie ról

Po odegraniu obu ról zapytaj:

- Jak się czułeś/aś gdy kolega mówił "mylisz się, to głupie"?
(Zwykle: źle, chciało się bronić.)
- Jak się czułeś/aś gdy kolega zapytał "skąd wiesz, sprawdźmy razem"? (Zwykle: lepiej, chciało się pokazać.)

To porównanie jest sercem lekcji. Dziecko na własnej skórze czuje dlaczego pytanie działa lepiej niż atak. Nie pomijaj tej rozmowy - bez niej aktywność jest tylko zabawą.

4 ANTYCYPACJA TRUDNYCH REAKCJI

"Ale on naprawdę się myli, więc czemu nie mogę powiedzieć że się myli?"

→ Możesz mieć rację! Ale jeśli powiesz "mylisz się", kolega się obrazi i nie posłucha. Jeśli zapytasz "skąd wiesz, sprawdźmy", masz większą szansę że razem dojdziecie do prawdy. Chodzi o to żeby pomóc, nie żeby wygrać.

"A jak kolega się złości nawet na pytanie?"

→ Czasem tak bywa i to jest OK. Zrobiłeś/aś co mogłeś/aś - zapytałeś/aś spokojnie. Nie musisz nikogo zmuszać. Możesz powiedzieć "to sprawdźmy kiedy indziej" i odpuścić.

5 PUENTA DO WYPOWIEDZENIA NA KONIEC

"Gdy ktoś mówi coś co wydaje ci się nieprawdą, pytanie 'skąd wiesz?' działa lepiej niż stwierdzenie 'mylisz się'. Bo pytanie zaprasza do rozmowy, a 'mylisz się' kończy rozmowę. Chcemy pomagać innym, nie wygrywać z nimi."

6 JEŚLI ZOSTAŁO WIĘCEJ CZASU

Powtórzcie scenkę z innymi przykładami które dzieci znają: "kolega mówi że od gumy do żucia skleją się wnętrzności", "ktoś mówi że jak przełkniesz pestkę to wyrośnie drzewo".

Za każdym razem dziecko ćwiczy to samo: pytanie zamiast ataku, propozycja wspólnego sprawdzenia.

Im więcej powtórzeń na głos, tym większa szansa że dziecko użyje tego w prawdziwej sytuacji na przerwie.